

Intraspinal kemobehandling

Til patienter og pårørende

'Intra-spinal' betyder 'ind i rygmarvskanalen'

Rygmarvskanalen er et hulrum inde i rygmarven, som har forbindelse med hjernen. Inde i rygmarvskanalen forløber rygmarven (medulla spinalis), som indeholder nerver til og fra hjernen, og som er omgivet af hinder og rygmarvsvæske.

Man ved, at der ved visse kræftsygdomme kan forekomme kræftceller inde i rygmarven/hjernen. Nogle af de kurstoffer, der gives ind i blodbanen, har svært ved at passere ind i nervevæv i hjerne og rygmarv, hvorfor kemokur må gives direkte ind i rygmarvskanalen.

Kemokur intraspinalt bliver således givet for at forebygge imod eller fjerne evt. kræftceller i rygmarven og/eller hjernen.

Medicinen bliver givet ind i rygmarvsvæsken, hvorfor der også kan tages prøver til undersøgelse.

Intraspinal kemokur er et supplement til kemokure, der bliver givet ind i blodbanen, og gives derfor næsten aldrig som eneste behandling ved en kræftsygdom.

Typer af intraspinal kemokur

Intraspinal kemokur kan udgøres af 1, 2 eller 3 stoffer.

Det afhænger af sygdommen, hvor mange stoffer der skal gives ind i rygmarvskanalen.

Der kan indgå følgende stoffer i en intraspinal kemokur:

- Methotrexate
- Cyterabin (Cytosar, Ara-C) eller
- Depocyte (depot Ara-C)

Kurstoffer kan have flere navne, hvorfor der anføres flere navne ovenfor.

Solu-Medrol er ikke kemoterapi, men et såkaldt binyrebark-hormon, som også kaldes et stesolid.

I daglig tale

Intraspinal kemokur kalde nogle gange i daglig tale for Triple eller Triple-instillation.

Ordet refererer til det engelske 'triple', som betyder 'tre-dobbelt'.

Betegnelsen dækker, at der gives tre stoffer af gangen.

For år tilbage blev intraspinal kur næsten altid givet med tre stoffer. Benævnelsen og kan blive brugt generelt om kuren uanset, om der skal gives 1, 2 eller 3 stoffer intraspinalt.

Intraspinal kemobehandling

Indgift af kuren

Området på ryggen, midt over lænden, renses af, og du bliver lokalbedøvet.

Der bliver først taget prøver af væsken fra rygmarvskanalen, som sendes til undersøgelse. Prøverne undersøges bl.a. for, om der er kræftceller i væsken og i så fald hvor mange.

Dernæst sprøjtes medicinen ind i rygmarvskanalen gennem en tynd kanyle.

Indstiksstedet dækkes med et plaster, som kan fjernes dagen efter.

Specielle forholdsregler

Intraspinal kemokur kan give hovedpine.

For at undgå dette skal du forblive i sengen 1 timer efter, at du har fået kuren - i fladt sengeleje. Du må gerne ligge på siden eller maven, men du må ikke hæve hovedet.

Hvis du skal spise eller drikke, skal du gøre det i fladt-liggende stilling, f.eks. liggende på siden. Hvis du skal lade vandet, må du ikke gå på toilettet, men skal lade vandet på bækken i sengen/i en urinkolbe.

Efter 1 time kan du stå op igen.

Hvis du alligevel får hovedpine, skal du lægge dig med hovedet fladt igen resten af dagen. Det kan i så fald være nødvendigt, at du ligger fladt i sengeleje i længere tid ved senere intraspinale kure.

Hvis du får hovedpine, er du velkommen til at bede om smertestillende medicin.

Bivirkninger i øvrigt

De fleste patienter synes, det er lidt ubehageligt at få intraspinal kur. Hvis du er meget nervøs for behandlingen, må du gerne få lidt beroligende medicin en halv times tid inden. Det kan du i så fald bede personalet om.

Der kan forekomme generel utilpashed hos nogle patienter bagefter, samt lettere kvalme. Du er velkommen til at bede om kvalmestillende medicin ved behov.

Enkelte patienter får lette, jagende eller snurrende smerter ned i det ene eller begge ben under og efter instillationen.

Dette bør fortage sig indenfor 1-2 døgn.

Der bør ikke komme svære smerter eller måske føleforstyrrelser. Hvis det sker, skal du meddele personalet det.

Forebyggelse

Hvis du har fået stoffet Methotrexate ind i rygmarvskanalen, skal du evt. have tablet Isovorin for at forebygge, at stoffet påvirker slimhinderne i mave-tarm systemet.

Medicinen starter dagen efter, du har fået intraspinal kur, og skal tages 3 gange dagligt i 2 dage.

Antal intraspinale kemokure

Det er individuelt, hvor mange gange man skal have intraspinal kemokur, og hvor lang periode der skal være mellem disse kure. Det afhænger bl.a. af hvilken type kræftsygdom man har.

Intraspinal kemobehandling

Du vil blive informeret om, hvordan behandlingsforløbet tilrettelægges for dig.

Er du i tvivl om noget, er du altid velkommen til at kontakte afdelingen.